

CIRKA

GUTTA CAVAT LAPIDEM ...

E PERKOHËSHME KULTURALE POPULLORE

Vjeti III.

Nr. 55

18 Dhetuer 1938

PERMBAJTJA:

Red.	- Per vllaznimin e të gjith shqyp- tarëve fage 277
D. A. Sirdani	- Flamuri kuq-zí (poezi) . . . » 279
Rrok Zojzi	- Maja e Papingut (Shqypnija pitoreske) 280
Firsi	- Mëlli (poezi) » 282
Ignotus	- Dimni (poezi). » 282
Sik.	- Mjekime empirike » 283
Franz Lelçaj	- Prej raspodivet të malevet t'ona (folklore). » 285
Sik.	- Bashkëpunim per fjalorin shqyp, » 286
Lul Shkurti	- Gabime per t' u ndreqë (Çashte gjuhësore) 289
Shkaba	- Nji Poetë » 289
Red.	- Libra qi i u dergune «Pjes». » 290
Njëni-Shkodrani	- Shtylla e lexuesave. » 291
	- Per me largue të . . . » 292
	- Konkursi Nr. 18 (në blloccé)

Çmimi Lek 1

BIBLIOTEKA PUBLIKE
"MARIN BARLETI"
SHKODER (2018)

KORESPONDENCA E „CIRKES”

S. V. - TIRANË - Jemi fort të gzuem e Ju falënderojmë shumë që po kemi nderen me njëdhë edhe emnin e Zotnis s' Uej në listen e bashkëpunëtorëve të Cirkës. Punimin do ta botojmë në numrin e arshëshem mbasi për këtë kje teper vonë.

ZY-LA - Shkoder - Nuk është e lehtë me shkruar novela origjinale, e na botojmë vetëm asosh që të kën mos tjetër një minimum harti e origjinaliteti që t' i dallojë prej një shumicës që kurrë interes e

knaqë nuk zgjon nder lexuesat. Përveç kësaj na lexuesat domi me i argtue e jo me i trishtue me novela të zymta si këto që na dergoni. Prandaj na vjen keq që as ket tjetren s' mundemi m' e botue.

LUCITA - Edhë këjo e Jueja nuk përmban kurrë një origjinalitet, edhë është shkruar pa farë hartit.

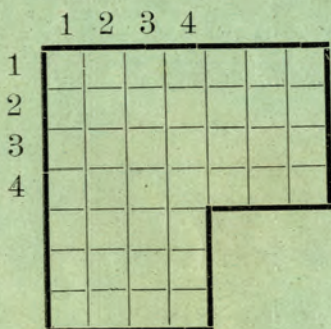
IGNOTUS - Si mbas prëmtimit presim edhë kështu e mrapa bashkëpunimin t' Uej të vlefshëm.

Konkursi Nr. 18.

I.

Skuader fjalësh-kryq.

(Dergue prej Lukaniqit)

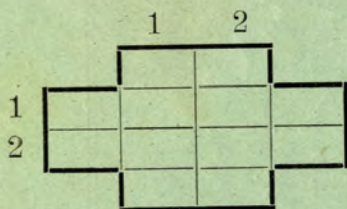
1. Enë për të vdekun.
2. Rrush kokerrgjatë.
3. Shpend i vogël ishujsh afrikane.
4. Emen femn. vehtjet. i huej.

Tuej vûe ka një germë por dhamëz, fjalët, si mbas çanësimeve të caktueme, do të këndohen rât edhë pingul.

II.

Kryq rrokuer.

(Dergue prej Lukaniqit)

1. Kanë të njajtat vjetë.
2. Lojë e damshme për të pafatshmin

Tuej vûe ka një rroke për dhomëz, fjalët, si mbas çansimeve të caktueme, do të këndohen rât edhë pingul.

III.

Ushtrim durese

(Dergu prej Donisa-s)

Prej germave që vijojnë, të rëndueme si duhet, del një brohorit atdhëtarësh. Cilla është?

ADEËFHNRRTTU

Zgjidhjet e tri lojnave, perçjellë prej talonit që ndjek poshtë do t' i dergohen «Cirkës» deri me 20 Kallnuer 1939. Aj që të kët fatin me i râ shorti do të fitojë një objekt të bukur.

Kësaj herë lojrat nuk janë fort të lehta, e për at që të mund të zgjidhi të probabilitet fitimi më të madh se tjetër herë.

Në mënyrë për të dhënë në të gjatë të dimnit që na erdh me t' i herë janë s' ka më të pershtatuna për këso lojnash.

Kokëthyesi.

« C I R K A »

Talon pjesëmarrje

Në konkurs Nr. 18

E PERKOHËSHME KULTURALE POPULLORE

Del të paren e të tretën të diele të setcillit muej

PAJTIMET: Shqypni Perjashta

Per 1 vjetë Fr. ari 4.— 6.—

» 6 muej » 2.20 3.—

VJETI III. Nr. 55

Shkoder, 18 Dhetuer 1938

Copa 1 Lek

Per vllaznimin e gjith Shqypetarëvet.

Në rasë të kremtimit të ditës së Flamurit e t'inaugurimit të stacionit radio, Naltmadh-nija e Tij Mbreti u drejtoi të gjith shqypetarëvet një mesazh, në të cillin ndër fjalë tjera thote edhe këto: «S' mjafton fitimi i pavarsis s' At-dheut, por na duhet me u perpjekë pa prâ per vllaznimin e lulzimin e liris.»

Kemi kremtue 25-vjetorin e pavarsis edhe 10-vjetorin e monarkis. Mbyllja e një kohës së kalueme, perfundimi i një veprimit me të cillin i janë vëre themelet Shtetit Shqyptar, një kohë në të cillen është dashtë me shti në punë të gjith fuqin e mëndes e të zëmres të pak idealistavet të kulturuem per me vleftsue flijimet e mëdhaja të shqypetarëvet të pashkollë, per me kalue pengime gjith nduersh, per me u bâ ballë anmiqve të Shqypnis me luftime të përgjakshme e kundra ngatrrasave të pa dâme të tyne. Porse ideali n'at kohë, per njata qi ishin shqyptarë o kishin zëmer shqyptarit, ishte i kjartë, i njajtë, i fjeshtë, i pa nderlikueshem, edhe pergjithsisht tue folë, shum mâ i ndijshem: liriya e Shqypnis. Udha qi do të ndiqshin u parashtrohej ndoshta mbushë me ferra, por e drejtë, dijshin se çka me sgiedhë e me dashtë, dijshin se si me veprue. E në ket kohë të parë Shqypnija u bâ. «Por nuk mjafton fitimi i pavarsis s' At-dheut.» Shqypnija u bâ, tash duhen bâ shqyptarët. Qe qellimi per të cillin do të veprojmë në kohën e ardhshme.

Qellimi është i kjartë: Naltsimi i Shqypnis s' onë. Por programet, mëndyrnat, mjetet, metodat per me i a mrrijt këtij qellim janë të shumta, të ndryshme, të shumllojshme, disa të mira e mâ të mira, por disa të gabueshme kûr s' janë madjë të damshme, shkatrruese. Prandej, sâ është kenë i fjeshtë veprimi i kohës së kalueme, aq është i nderlikueshem e shum mâ

i vshtirë veprimi i kohës së tashme qi nuk kâ me lypë flijime të mëdhaja, luftime të përgjakshme, si koha e parë, por kâ për të lypë vetëmohim të perditëshem, sgjuetî mendje, ujoftim të mendes e të zëmres së shqyptarit.

* * *

Veprimi i njerit, vetmas ase bashkarisht, kâ dy fage: veprimi në vetvedi e efektet qi veprimi vetë mund të kêt. Nuk mjafton qi idea per të cillen veprohet të jêt e bukur edhe e mirë, e paraqitun me fjalë bindëse e me programe të plotsueme në të gjitha pikëpamjet, por të jetë edhe e mundëshme të vëhet në veprim, në një veprim me fryte të kjarta e ideale. Pse per ndryshe është kot me e paraqitë, me u entuzjasmue per të, me predikue. Æsht si me predikue në pyllë.

Rreziku me râ në ket lajthim është per në shqyptarët shum mâ i madh se per kombe tjera. Ndryshimi i madh i mëndesis s' onë me kulturë prenimore të cillen duem me e zbatue, ndryshimi i madh i mëndesis s' elemtave intelektual me shoqishojnë e të këtyne me popullin shqyptar, e tjera ndryshime të randsishme, e bâjnë shum të vshtirshem e pak të frytshem veprimin t' onë. Mundohmi, perqimi, shpenzjmë edhe të holla por të gjitha shkojnë kot, nuk shifet fryti i shpresuem, kaq qi deri zëmra fillon e na lshon.

Shkaku? Pse tepar teori e pak praktikë. Pleqt, brëzija e qatër e kâ krye vepren e vet, na e kâ lanë Shqypnin e na e kâ lanë të lirshme. Të rijet tash u duhet me e mkambë e me e naltitë, Të rijet tash e kanë e duhet t'a të lënë punen në dorë. Por mjerisht të rijt kanë teori e nuk kanë praktiken, njat praktikë qi lypet per me punue në popull shqyptar.

Çka ndodhë atëherë? Ndodhë qi fryti i

veprimet të tyre me gjithë mësimet që kanë marrë mrenda Shqypniet ase përjashta, me gjithë kulturen e hapët që kanë, nuk është ai që mund të shpresohet. E këta pse nuk njoftin thellësisht shpirtin e popullit shqiptar, njoftim i domosdoshëm për me bërë që të kët fryt puna e tyre; pse kanë mëndyrë veprimi e metoda, kanë edhe idë që nuk perkojnë kurrkund me vend t'one.

Është punë fort e vshtirë me e njoftë shpirtin e popullit shqiptar, të njasajë pjesës së madhe që janë banorët e fushave e të maleve, bulq e blegtorë, shumica e madhe e shqyphtarvet. Këjo pjesë perbân shqyphtarët e vertetë, që kanë rrujtë gjuhë, doke, besë e burrnj shekuj mbas shekujsh, me karakteristika të bukura, të dallueshme, për të cillat interesohet e çuditet bota e huej. Me gjak e flije të tyre është bërë Shqypnija. Për ta na jemi e lavdohemi se jemi shqyphtarë. Këjo pjesë e madhe e popullit t'one permban në shpirt të vet, në themel një kulturë, e cila po u zhvillue, Shqypnija ka për të kënë Shqypni, e kombi shqiptar ka për të perparue mbas natyrës së vet, mbas prirjeve të veta, i dallueshëm prej kombeve tjera.

Por mjerisht kjo pjesë sod gjindet e pashkollë. Sa ka pasë randësi me veprim të vet deciziv për pavarësin e Shqypnis, aq sod është pasive për ndertim të Shqypnis së re.

Fjalën, punën, veprimin sod e kanë qytetasit, pak a shumë të qytetnuem. Nuk duem me vëre në dyshim atdhetarizmin e tyre, por mëndesija e tyre është fort e mangët, e ndryshme, plotngjyreshe. Gjytetas që kanë ndëjë brez mbas brezi në kontakt me qinda vjetësh me turkun e që kanë marrë të gjitha veset e tija tue bjerrë virtytet e bukura të popullit të vertetë shqiptar. Gjytetas që janë turq me shpirt, në daç kjene kristjan e në daç mysliman, që flasin një shqype kosmopolite.

Këta janë larg prej popullit, prej asajë pjesës me të cillen si thame, do të mkambet Shqypnija e re. Por janë larg prej popullit edhe njata të ri vullndetmirë, të zellshëm, atdhetarë të shkolluem të cillvet u bërë se Shqypnija është nder ata pakë vetë që kanë për rreth. Përpikën, orvaten, grihen për me ua mbushë mendën shoqishojt, kurse secilli ngulë kambë qyshë në fillim a priorí, n' atë mendën e vet;

e jo se kanë ndo 'i mendim të caktuem e të kjartë, ndo 'i ideologji të çansueme, jo se janë ndjeksa të ndo 'i shkolle filozofike, por pse nuk duen me ju shtruve arsyetimit të tjetrit, për inád, për madhështi, për çka të duesh me thanë. Shpenzojnë energjit më të mira për me sgidhë kinse çashtjet e këthellta shoqnore, për të cillat po shprishen kombet me kulturë të naltë, e që populli i ynë nuk ka nevojë për to, as nuk interesohet për to. Vrrasin për lirí e brëjnë një frë që, po u hoq, nuk dihet se kú kishim me shkue, e këta pse nuk e shofin aspak gjendjen krejtë të posaçme në të cillen gjindet vendi i ynë; e nuk shofin bankrotten që ka bërë liberalizmi gjithkund në botë, kaq sá edhe n'ato vende kú endë ky qindron pa dhanë shpirtë, regjimi auktoritar invokohet e dishrohet si i vetmi pshtim kundra efekteve shkatërruese të lëjueme prej liberalizmit i cilli tash më e bërë kohen e vet; e nuk duen me pá se sá shumë lamë veprimi kemi të haptë kú mund të punohet lirisht, kú mund t'a shvillojmë të gjithë vullndetin e mirë t'onin, kú mund të mbërrijmë në një shëj vendi prej kahë mandej mund të çilen shtigje tjera që sod për sod na duken të thuruna.

Punojnë, flasin, shkruajnë, të kënaqun vetem për guxim që diftojnë, për duertrokitje që marrin. Veprim pak e aspak konstruktiv, që nuk shkakton një ndrrim, që nuk çilë ndo 'i shteg permirësimi, mu më tepër forcon pozitën t'one që është ajo me durr n'í, absenteizmin t'one. E këta në sá që ata që veprinë kështu e kanë gjetë mëndyrën e jetesës, por populli vuen tue pritë ndihmën e tyre veprimin e tyre, dritën prej tyre, e jo me fjalë të mdhaja xhixhilluese, por pá kurriji përmbajtje praktike a dobítruese.

Me këshillue një popull, me e udhëhjekë, nuk mund të bërë për diletantizëm, por me një ndergjegje të madhe përgjegjsje. Duhet me i diftue rrugët që mund të përshkohen e jo ata tjerat sodo të bukura që mund të jén. Me i dhanë këshilla konkrete e që mund të realizohen e jo me i paraqitë teorina terhjekëse por gjithmonë në abstrakt e të pamundëshme. E me xanë prej veprimit të breznis së kalueme tue mos persritë disa gabime të tyre. Për me bërë këta duhet me shkue te populli e me njoftë çka populli është tue vëjtë.

FLAMURI KUQ-ZI

Valvite, flamur, fleten
Me Shqipe porsì Zanë!
Trimnore mproje çeten,
Ndrit token t' onë te tanë!

Ernosh! flamur kuq e zi! ¹⁾
Per jetë me lumteri!

Flitjuene per ty jeten
Fatosat si me lé:
Nën hije t' ande mbeten
Mbulue prej shëjtit dhë.

I kuq deshmorve është gjaku
Lamijeve ²⁾ dikue:
I s' bukres liri caku
Prej parzmeve perfutue.

E ngjyra e xezë mortore,
Fortas na lidhë më një bé:
Per token t' onë arbnore,
Të bëjmë vdekjen si me lé.

Nder lufta tue flakrue
Luftarit ep zemrim:
Qindresë e forcë tue zgjue,
Bjen paqin me ngadhënjim.

1) Persritet per çdo strofë.

2) Lamije lufte.

3) Flamuri është më i bukri trashigim qindisë me gjak fatosash.

Me të prekë s' guxon anmiku,
Ia ndalë mixoren dorë!
I fortë e pret çeliku:
Jë flamuri me Orë!

Me shpatë e s'j vetues
Kastrioti të mbajti ndorë;
Si Leka i Madh fitues,
Luftari Burrë përorë.

Lartsohet në per ty fisi,
Merr kombi perparim:
Fatosash gjak qindisi ³⁾
Ma të bukrin trashigim!
Per ty i merguemi pretë;
Të sheh, flamur, si në vegim!
E lodjen, vorfen mbetë,
T' a falë me permallim!

Ty bjeshkë e vrrë të pershndesin,
Rreth orë të vallxojnë e Zanë!
Dritë hyjxhit mbi ty qesin,
Ty diell të prarojnë e hanë!

Vetë Zoti e shkrojtì n' ari
Mbi ballin t' and gjith hìr:
Ndorë mbretit t' onë, i pari
Me pri gjithmonë i lirë

D. ALEKSANDER SIRDANI

Të ríve, perveç studjimeve qi bëjnë nder shkolla të jashtme a të mbrëndshme, u duhet me bâ edhe një studjim tjetër, të thellë, t' imtë, me shum duresë e me shum qindresë: me studjue popullin shqyptar, me njoftë mirë psyhen e tij. Atëherë kanë me njoftë nevojët e tija e kanë per të diktue bukurit e virtyteve të tija. E kanë me e dashtë: kanë me e dashtë me njat dashtni qi ká për qellim eksklusiv të miren e popullit në vetvedi edhe pá kalue neper suksesin

personal që fareto kjoftë: dashtnia e bân nìerin të zell nëm. E atëherë kanë me dijtë se në që mindingë e kò me ja fillue punës, cillin veprim me krye, cillin program me zbatue sod per me i çilë shitegun shvillimit të programeve të kones s' adheshme.

Kështu kemi me çue në vend fjalën-program të sovranit tonë: «per vllaznimiu e gjith shqyptarëve dhe për konsoldimin e lulzimin e liris.»

Maja e Papingut (2500 m.)

Fletë të shkputuna nga dorëshkrimi „Prisi mbi malet e Shqipnisë“

Nji varg i gjatë majesh gelqerore shtrihet ç' prej Këlcyret e mje në kufinin e Greqisë, tuj formue korëzin e Shqipnisë së Jugut. Ky varg qi ruen në vedi trajta alpine shum të nalta është i lidhun me anë të një murit të gjatë qi i perban kreshten e formuemë prej shkambijsh të zdeshun, të pingultë, disa qinda metrash në naltsi e të lidhun tuj t' u paraqitë gjithkund si një kshtie q' të lën fort pak shtigje me shkelë mbi të.

Asht Nëmërçka e permëndun larg, per egersi natyre e per vshtirsi në të marrun qi në kohë të vjetra u thirte Aeropos Mons.

Po të ndjekim rrugen qi prej Këlsyret na shpie neper Permet per në Greqi, kishim me formue një idé mbi ket varg madhshtuer. Nji parakalim i till do të mjaftote me na nxitë per një shetitje në mājen mē të nalten.

Kah Lindja e ktij mal, në një shtrat të xjerrun në gjí të konglomeratit rrjedh lum'i Vijosës qi me valët e veta i lmon kambët Nemerçkës.

Tej Vijosës, mbi gjujt e ktij vargu pushon Permeti qi është qandrra per çdo ekskursjon mbi Nemerçkën.

Prej Permetit po t' i vëjshim shëj majes mē të naltës Papingut, me vështirsi mund t' i dalim; por me e ndiekë rrugen mē të lehten e mē të rrahunen prej banorve, do t' a kalojmë pak kilometra Permetin tuj ndjekë Jugun mbi rrugë automobil deri te mullini i Badilonit qi gjindet krejtë buzë rrugës.

Shi ngjitë me mullí xën rruga e gjanë e Badilonit qi sparit të prinë tu Kisha e bukur e poetike e ktij katundi qi mbrenda atyne mureve në mes të selvive të nalta në një qetsi të rrall pa e dijtë, të paraqitet si diçka mystike.

Ndjekim rrugen qi per katund është mē e mira e populli kanë dashtë me e pagzue me emnin «Rruga mbretnore». Pershkohena në mes të shpijave të grumbullueme buzë rrugës qi i apin një hijeshi të kandshme asajë krahinë e pernjisherë Badilonin e vënë në rradhen e parë të katundeve.

Nji grumbullim pëmësh të nalta, formon një pyllë të vogël buzë rmoreve t' argjilta prej të cilles dalin rrugë të ndryshme qi e vënë në lidhje me të gjitha banesat e katundit. Pá dá shifen tuj u pershkue neper hije gra e varza badilonse të shndoshta e të bieshme qi me krahe të shpervjelun bajnë mbi supa, bucela a katrova me të cillat permblebhin ujtë e argjantë qi rrjedh nder të tre cepat e kronit të katundit.

Dora e mësue me i ká mbledhë rrjedhjet e ndryshme e pikat e argjanta të kullimit të malit të cillat argilla e papershkueshme ja ká ndalue tretjen në gjiun e pangishëm të dheut.

Nen kto hije të pagjta, n' ajr të kulluet kú pa dá tre çurrilat me zânin monoton falnderojnë doren bâmirse e mbi gëma zogjët e ndryshëm me gusha të freskueme falnderojnë natyren per madhni e bukurí qi ka ruejtë, udhtari i avitë buzët ngjat kronit me shue etjen qi e ká shkrumue e me bukuritë e natyrës merr shujten e një naltsimit shpiitnuer.

Por mē nalt është qellimi i ynë. Brija nuk na lën me e pá mājen qi do të prekim.

Ndjekim të perpjeten të pritun prej lulës së bukur paqe (crocus) e të pershndetun prej luleve er-kandshme salvia nemorosa qi populli e thretet me emnin bār zhapiku (papnit).

Mbi bregoren pershkohena në një drejtim mē teper orizontal neper një rrugë faret të leht per kalim.

Kjo rrugë mushkatar qi pershkron orizontalisht bregoren qi prej Permetit të duket si kreshta e Nëmërçkës formon edhe kufinin me diçka njofim per emnin «mal» e «hieshkë». Nji ndryshim i çuditshëm i natyrës. Mbi ket rrugë, një tjetër formation dheu na paraqitet, një tjetër flore, krejtë tjetër klimë e temperaturë.

Yash udhtojmë mbi 2000 m. Rruga na prii e në drejtim kah Jug perherë. Majtas na shtrihet luginë e Vijosës shtruke me ara e vneshta qi të duket si një mozaik i madhnueshëm neper të cillon pershkohet gjarpnues si një vargue i argjant, percjellë me ushtimë, Vijosa.

Ndersá djabatas kreshta. Bukurija me të cillen të paraqitet prej ktu Nemerçka ásh e rráll. Nji formacion krejt i veçant, nji egersí natyret me të bindë, nji bukuri pakundshoqe. Mbi vargun e gjatë me naltí mesatare 2200 m. perpjetet nji mur gjigand me 3-400 m. naltí thik perpjetë, krejt në shkamb të gjáll e nji copet qi e pershkun me disá km. gjatsí.

* * *

Shtegu qi neper nji drejtim mâ të vshtirë por mâ të dëj per nji alpinist na qet mbi ket qafë, xën fill në rrugen qi orizontalisht pershkohet mbi bregore e na thurret të marrim perpjeten tuj u futë në ndonjënen prej luginave qi i ndihmojnë ujit me rrshitë në teposhte e nder shpatet e tyne të kerkojmë ndo'i gjurmë bagtijsht të cillat per gjith vend formojnë rrugë të verbta. Kshtu tuj ndjekë rrugë qi tash e tash të lânë, pershkohet udhtari neper brigje edhe të vshtira, mbi borna të perhershme buzë shkrepave të thepísun deri sá të mrrijnë me dalë në krye të luginës kû ndoj shesh bore i ep ujtë e parë qi dheu i pervluem e thithë mbas pak metrash pershkim.

Por mû mbi krye na del para muri i madhnueshëm si të dote me na thanë: mjaft, mâ ndej nuk kalohet.

I lëshojmë sytë djabatas e majtas mbi vargun por s' i shifet fillimi as mbarimi. Sytë nuk të diktojnë kurrnji shteg per ngjitje.

Mbi shkambij êndet nji shesh i gjatë disá kilometra e me pak meter gjansí i shtruem me borë të perhershme.

Të bredhunat e diellit prej borës, levizjet e hijeve mbi shkambij, ndrrimi i ngjyrave i shtojnë bukurín e i persrisin të pamit perorë dukje të reja. Mbrenda tyne, në mes të kershtajlave të gjáll, neper shpella e humbnere ndihet pá u pá kullimi i bornave qi derdhet me furí në gjiun e malit tuj lëshue nji ushtimë perjashta per 'i herë të paspjegueshme.

Shushurima e erës qi frynë pa dá me nji ngadalí të madhnueshme, bán jonet e melodive të qeta të barijve të vogjël q' inspirohen prej pamjeve bindse të natyrës.

Pá dá lshojnë fluturimin prej çerdheve të të veta shqipet krenare qi të mprojtuna prej egersís së natyrës siellen mbi qiellin e kalthert tuj shikjue me çuditje e tallje atë qi guxon

me ju avitë. Të shtangon shkathtsija e sajë e egersija e frymsueme prej atyne bjeshkve.

Me vshtirësi e kacavarje të rrezikshme mund të gjindet ndo'i shteg por per kafshë i paperkalueshëm.

Vetun buzë majes së Badilonit, qi gjindet mbi krye të katundit omonim, nji rrmore lshon nji shteg mâ të pershkueshëm për kambisorë të pavaditun, mbi rrenimet e murit krenár.

Po të prekim kryet e kreshtës, atëherë ja kemi arrijtë qellimit: Mû mbi të orizontalisht pershkohemi t' entuzjazuem prej pamjes deri te qafa e Sterbinës.

Këtu ásh vendi mâ i pershtatuni për kalimin e natës. Në qafë gjinden disa buna në të cillët permblidhet qumshti i 3-4000 delmeve qi kullosin në Nemreçkë. Per mirëpritjen e bjeshkatarve nuk bâhet fjalë, pse veç mbi male të nalta ka mbetë pa u perdhosë endë shpirti i kulluet shqiptár me cillsína thjeshtë t' ona.

Prej qafës për maje të Papingut na drejton syni mbi nji shpat pa rrugë të caktueme. Ndersa deri tash kishim ndjekë shpatin linduer tash udhtojmë n' anen prendimore të Nemerçkës pse faqia kah kishim udhtue në ditën e parë na qet buzë nji gerdhate të pakalueshme edhe për kambët e mësueme të barijve.

S'na danë veç nji largsí nji oret prej majës. Pershkohena neper nji perpjetje të mundshme në mes të nji natyrës së vdekun ku s' hetohet as shëj jete. Shkambij të rrxuem buzë të cillve as bár as lule s' guxon me qitë kryet.

Rrezet e diellit të ngarkueme në shpinë, mâ tēpër të knaqin n' at freskí.

Porsá të kesh prehtë qiken mâ të nalten, Papingun, qi kapun dorë per dorë me maje të tjera endet gjatë vargut, të duket si pyrgu mâ i naltë atij kshqellit dringojsh, të bâhet se vetun nji largí e vogël të dán prej qiellit.

Të pamit të tjetër në të pamatun. Jemi në mes të Shqipnis së Jugut. Qielli i kthjellët shqiptár qi pshtet mbi vargun e Gramosit, kah prendimi zhvitet në dëgj e kaltert tuj u perzie me të pakaltue vijë e orizontit. Si i pezulluem n' ajër të dán Qerfozi kah e rrethon qiellí e ujtë e kthjell e ndoj aní qi pershkohet mbi detin e pagjët të duket si nji zog në fluturim.

Krejt kjtartë shifet bregu ku valët e ku-

llueta zbardhen tuj e lmue. Pak sa kah veriprendimi ngjitë me të duket deti i blertë, fusha e Myzeqës me katunde e shpija të bardhë.

Mu perpara endet një varg majesh i dytë qi përkulë kryet në shëj peruljet nën Nemerçken. Asht Lunxherija qi ja pret të pamit e luginës së Drinit (Dhropullin) e i paraqet në vend të sajë një pamje alpine të pakundshoqe. Male të grista e të çveshuna qi diftojnë atë karakter fisnik qi formoj shpirtin shqiptar. Por edhe ky varg, pa pritë kputet më një tëposhte të rpinshme me i lshue rrugë ujit të Suhës me u derdhë në Drin. Neper ket luginë qi hapet ndermjet të Lunxheris e të malit të Libohovës të rrshqet të pamit mbi një kuader të vogel por të mrekullueshëm. Ket luginë si të xjerrun me thikë pingul prej Lunxheris neper të cillen pershkohet një varg i argjantë ujit të kulluet e mbyll si shenar Mali i thatë i Gjinokastrës, para të cillit rrjedh Drini. Mbi bashkimin e dy ujnave, per'anë një zallit të bardhë të qeshet Gjinokastrë, e cilla prej këtu mund të kapet në një ditë të plotë (12-14 orësh) udhtimi.

Kah lindja, duken majet e Ostrovicës, Guri top, Qukapetsi, pak më kah jugu bjeshkët madhështore të Konicës të cillat i dën shoqesh vija e kufinit, larg larg Pindi krenar qi ngrehet me pershndetë Tomorin qi qet kryet e mje-gulluem kah veri.

Mbi maje të nalta shpirti të fisnikohet e zëmra të rreh çastat më të knaqunat.

Po të hjedhim sytë nën në tej kambvet t' ona një pamje e pakundshoqe, një madhni e pa krahazueshme, një bukurí qi s' pershkruhet. Shpati Linduer i Nemerçkës i xjerrun krejt në shkamb të gjall ku kershtallat e thepisun të duken si krahë vigajsh qi me shumë mundime e bajnë at grimë shesh n'at naltisí me ja ruejtë Nemerçkes rekordin në Toskní per madhni e bukurí. Atje poshtë, 1000 metra nën në një shesh i ndryem në tri anat prej ktyne shkambijve të gjallë prej majes së cillave fluturim bje guri në fund pá u ndeshë kund. E aj shesh i shtruem në blerim thirret Ozi i Nemerçkes. Rreth tij perpjeten si thika shumë thepa qi nisin perpjeten e ndalen kush në 600, 700 etj. meter naltisí. Po të kundrohen prej së naltit të perftojnë një dridhje tmeri e frige. Një rrshqitje në greminë do të mjaftonte mos me ruejt më trupi kurrnji

MALLI

Poetit t' ambel Shantojës

Asht një natë e butë e qetë,
Qarella marë me hyj á mbushë,
E lëshon hana 'i rrëze të zbetë
Permbi kodra e permbi fushë.
Atje larg neper lulishta
Si tuej kja po kndojnë currilat;
Ngiet një grillë këndon nëper barishta
Në sa 'i erë të mirë lëshojnë karajfilat.
Me mendue shumë sende nisi
Kur me maje të hollë e të giatë
Rrin i mbledhun çiparisi
Porsi një qi thotë uratë.
E prej gëmbash së pëmës mortore
Do cicrrime në heshti derdhen:
Asht një zog qi i shkreti prorre
E kerkon tuj vajtue çerdhen.

FIRSI

O I M N I

Si māmurshe po na shtyhej vjeshta
E sá idhshem ardhëka bisha e stinvet!
Fishkllon landa, shkyhet krahësh e mjera;
Gjimojnë malet nën një qiell me rë,
E një hije e bardhë na u kishte rá,
Trandet toka per nën turr ortiqesh
Edhe prrojet ndalen per me pá.
Një shpellë rueje, mal, per shtasë vajtuese;
Pëmë, një zgaverr per njat zog te lodhun.
Por sa báka hana per me lé
Deh se ç shndritkan kullat e mermerit!
Ç kuvend t' ambel paska borëhë me Zana!
Edhe fushen mbarë mjermi e mblonte.
Ish bá jeta një vorrësë e të gjallvet

IGNOTUS

Vj. 2. bisha e stinvet = dimni, vj. 5. hana e bardhë = bora, vj. 7. prrojet ndalen per me pá = ngrihen e duken se ndalen me pa ortiqet, vj. 8. Kullat e mermerit = malet me borë kur rrijnë Zana, vj. 13. mjermi e mlote, pse në dimën natyra ndan e dekan.

shëj dallues. Një paraqitje të tillë e ka edhe Shërlizeni në Veritë Tropojës.

Nemerçka, nën në vedi karakteristika krejt të ndalë qi duk gjinden ngjeti veç n' Alpet e e veriut të cillat vetun kjo i perfaqson në Jug.

RROK ZOJZI

Mjekime Empirike.

Pjesa më e madhe e banorvet të Maleve në Shqipëri lejnë, jetojnë e desin pa pá kurr mjek me sý! Të kpusin shpirtin kahë shifen sa herë tue lëngue prej disa smundesh, qi let-sisht kishin me muejtë m' u shndoshë, por kahë s' kan mjete desin e marojnë!

Tue pershkue andej e këndej krahinat e ndryshme, ndihen disa mjekime vendse, qi perdorin, pernjimend të bindshme! Mjekime të hetueme prej së parësh, qi shkojnë tue i lânë trashigim brëz mbas brëzit, mjekime e sherime qi mund të bájne m' u bindë e m' u mrekullue deri Doktorat e Speçjalistat ma të permendun.

Qe shka më kallzote nji i dukagjinas: «Tue çá drue me spatë, pata rrezik e preva trinen e kambës dýsh deri në thëmer. Kamba e préme nuk më mbajti mâ; çó e rrxò e njashtu zhargas me i mí kjahmete mrrijta deri tu kónaku. Nisi kamba me m' u ajë e me m' u bâ mal, nisne me më kapë dhima të mdhaja, sa mos me muejtë me myllë sý as ditë as natë. Më tháne me rá në Shkoder. Maje njaj gomari të keq u nisa në baft të Zotit; kú nuk punote gomari ecshe kambë me nji shkop e mbajtë per krahësh, tue hjeke gurin e gjakut, sa veç nji Zot e di; tek e mbramja mrrijta në Shkoder e fill tu Spitali Italjan. Tek m' a pá kamben Doktor ajë e bâ mal më tha: s' ká tjeter veç me e pré nen gëjû, per ndryshej t' ajunit po të merr shtatin e të maron jeta. Aman, zotni, than, mos m' a pre, psë mue më fikë; pá kambë a mund të jetoj gjáll? Mue më duhet me mbajtë robt e pa kambë s' kam si punoj, veç me ndëjë ditë e natë në carâ të votres. Aman per hater të Zotit, mundoju me m' a shndoshë pa m' a pre; sa me e pré kishe dijtë edhë vetë, pse spatë kam edhë tu shpija,

Dola prej andej e fill e në Spital të Shqipnis. M' a këqyri kamben Doktor e më tha si aj i pari: me e pré se nuk bân ndryshej! — Mo, bre burrë me më shkurtue kamben e me më fikë! Po, a s' ké si m' a shndoshë pa m' a pré? Jooo, s' bân kurrresi! — Paj sa me e pré, shkoj e e pres në shpí t' eme, po kujtova se po di gjâ me m' a shndoshë.

U nisa e këtheva tu shpija si di Zoti. Pëveta andej e këndej neper katunde të Bajrakut, palë a di kush me shndoshë kambë të préme; dikush më kallxoj do bare mali, i a vuna kambës e nuk ngiati shum e u shnosh si po e shef.»

I kishte mbetë veç shëji i së premes në tri-e në shuell të kambës. Punë m' u habitë!

Mirë kishte kenë me rá edhë nji herë në Shkoder, me vojtë tu zotni Doktorat e m' u thanë: qe kamba qi ju deshtët me m' a cungûe në gëjû. Mjerisht nuk m' u dha me e pëvetë se çfarë baresh kishte perdorë me e shndoshë kamben e préme.

Gungat në qafë.

Gungat (scrofole), nji lloj tuberkulozi, munden shume kend; e per shka dihet, dija mjekore endë s' ia ká gjetë mëndyren si me e shëruet ketë lëngatë.

Kam njoftë nji shoq t'imin me gunga. Per arsyet studimi i u desht me dalë per jashta. Atjë i dolne gungat, i rá mbrapa vedit mjeft tue u këqyre nder speçjalistat mâ të permendun, por sherim nuk gjet. Këputi vijimin e studimevet e këthej në Shqipni.

Këtu u dha me kerkue mjekime vendi (podullore). Me kújë t' egjer, zí mirë e mirë me vënë rrushi, e pí ka pak ka pak, nuk vonuene gungat me u zhdukë krejt e diali u shndosh e u bâ si kokrra e mollës.

Ketë mjet dikush e dijtë edhë në katund të Sumës.

Më thotë mëndia se me m' a dëftue ketë mjekim të fjeshtë speçjalistave të botës, kishin me luejtë kryet e me të buzën në gaz si në të perbuzun.

Per të xânun të gjarpnit.

Ndolle shpesh jashta qyteteve me xânë gjarpni merin, ase shtasen. E ka gjarpni kaq të fortë e të helmatisun, sa me mbytë nieren per 24 orë, me bë mos me i rá mbrapa shpejt. Mjeti më i fuqishmi: Mer ret nji pulë e gjallë

asë (gjel); vehet të ndëjunit e sajë (b...) në varrë ku e ká xânë gjarpni nierin e mbahet rrastë per varrë per do kohë bukúr të gjatë. Pula thithë helmin dalë ka dalë e e viellë per skjepi. Ndihen dhima të fórtá, por kúr të cofë pula, atëherë pështon nieri. Mos me e durue pulen dersá të lypet, jet pá u xjerrë i tanë helmi qi ká marrë shtatin. Në prendverë të v. 1937 xûe gjarpni një të sumnjanë; i vûene pulen. Prej dhimash së forta nuk muejti me e durue sa lypej me gjithktë pështoj nieri edhe pula.

Të xânunit e gjarpnit mjekohet edhe me shishe: mushet shishja me ujë të xët deri në grykë; derdhet do ujë shpejt e me një të dhâ-nun dore si vetima e, para se me hie ajri mbrëndë, i vëhet varrës gryka e sajë. Shishja e thithë helmin dalë kadalë.

Ká prep një tjetër mndyrë sherimi: xieren rrâjë crangthi, shtypen mirë e mirë me voj ullini, mandej i vëhen varrës së vizatun me brisk.

Per me shndoshë qymen.

Qýmja áshjt një lëngatë e vishtirë fort e e neveritshme. Kuej t' i dalë i a gríe eshnat e kocat. Per me e shndoshë: Me mârre e me pré një berr e pa e rjepë aspak m' e çá në bark, me i xjerrë mushknitë shpejt e shpejt, e njash-tú xetë si janë me i a vue varrës. Mikrobët, tue i ndie eren mushknisë, msyejnë me dalë me hanger më të; mbas pak kohe hiqet mushknija prej varre me gjithë mikrobë, e kështu dliret shtati. Mundet me nollë qi ndo' i mikrobë gjysen e shtatit e ká në mushkní e gjysen në shtat të smuetit kúr të largohet mushknija; kështu këputet per gjysë. Atëhere duhet me i a bâ edhe një herë tjetër ketë mjekim me mushkní të xeta, deri të dliren krejt mikrobët.

Qe si më kallxote vetë një qi per shum vjet kishte pasë lëngue prej kësajë smunde: «Qyshë në të rij më doli qymja. Shkrina shka pata nder mjekë e bare, por m' u shndoshë s' und u shndosha. Qymja shkote tue më bré kadalë kocit e cipit të krahít. Kishe mbetë në të shtrueme tue pritë kúr të më vije deka, pa këqyrë mâ me gjetë kund mjekim.

Troklon në derë një mbrame një lypës e lutet me e lânë me bújtë. Më shef ratë e më pëvetë

shka kam. I kallxoj - A jë i zoti me e bâ dam një berr? më thotë. Po, i a pres; edhe mos me e pasë vetë, dal e e lypi, e dikush m' a falë,

-- Mirë, prá, m' a këthen; merr e pre berrin, pa e repë aspak çaje në bark. vëni varrës mushknitë e xéta e ké m' u shndoshë.

Me folë të drejten, un s' u xuena besë fjalve të lypsit e mendova se do me më bâ qefin. Ne e nesre, t' u nismen lypsi, thaç me veti: edhe per një berr s' po fikem, e po e bâj atë provë qi më tha, sa me hjekë marakun, si aj qi ká keq.

Sá i a vuna mushknín varrës, nisi me më vlue shtati marë kahë lshuene me dalë qymet (mikrobët) në mushkní. Kúr hoqa mushknín prej varre, ndonji qyme u këput per gjysë; i a bâna kët provë edhe një herë e u shndosha.»

Tash áshjt shndosh e mirë, veç i ká mbetë pak krahi me gand, kahë s' mund t' a luejë si tjetrin per shkak të kocavet të brëmë; por dhima nuk ka ndie mâ atëherë e mbrapa.

Per kromë.

N' Apripë të Keqe, Pukë, gjindet një farë rrespe të bardhë dy llojesh: njani lloj vye me shndoshë kromen e mashkujvet e tjetri atë të feinnavet. Marrin atë rreshpe, e shtypin me voj e lyejnë shtatin me të.

Kroma shndoshet edhe tue marrë lkurë verri, tue e zie mirë e mandej tue u lá me të, mbasi të ftofet pak, dy a trí herë.

Per të lidhun t' ujt.

Kúr i lidhet kuej uji kund të perdoren kater mjete:

1. Me mârre mustakë kollomoqi, me i zie e mandej me u pí llangun. 2. Me mârre e me mledhë dokrra (në lloj hubrecash qi gjindet nen arkë asë koshuj, të cilat ku i perket nieri mlidhen e bânen ramollak s' shazma); me shtypë me ujt a trí këso dokrrash e me i a dhânë me i pí me ujt atë qi ká keq. 3. Me mârre rrâjë crangthi, me i zie e me u pí llangun. 4. Me xânë, asë me vrá një grizhel, me i xjerrë trerë e me i pí me ujt.

Të gjitha keto mjete vijnë me zgjidhë ujtë kúr ndalet.

Prej Rrapsodivet të Malevet t'ona.

Lum per ty, o i lumi Zot,
 Qi s'jemë kânë e ti vetë na ké dhanë!
 Dritë ká dalë, dielli alà s' ká rá. —
 — Djalë të keq nâna Mûjin e kish' bâ.
 P'aj në Jutbinë djali kish' lé.
 I plojtë 1) kah mendja kishte pasë qillue:
 Fort i ngathtë kah trupi ish' kânë,
 Sá çon miza mos më mujtë me bá.

Porsá u bâ Mûji dymbdhet vjeç,
 Çoban 2) nâna e ká çue
 Me ruejtë gjân me tridhet çobanakë. 3)
 Djalë mâ të lanun Zoti s' kishte falë:
 Kurrkush hatrin Mûjit nuk ja kishte;
 Gjithkund Mûjin besa po e sundojshin;
 Tridhet shputa qafës o po m'ja nepshin,
 Sa herë fjalë guxote kuej me i kthye.

S' vonoi shum dielli per me lé:
 Mbarë rudinat 4) i ka shndritë.
 Të tan' bunishtat 5) i ká xé;
 Krejt zabelet 6) fillojnë me frushllue.
 Çobanija gjân 7) e kanë lshue,
 E në madhesë 8) gjâja kenkan vû.

Per me bâ me shpue.

Kúr smuhet ndo'i pjesë trupi e nisë me xâ-
 në, per me e bâ me shpue së veti pá e rmue e
 pezmetue, duhet me marrë kaçamí të gjallë, me i
 shtypë me gjith rrasht mirë e mirë e mandej me
 i a vue vendit të smuet tue e lidhë qi mos të
 losë vendi.

Per të xânun t'urit.

Kúr xên uri ndo'i baktí, merret e prehet
 një kûj bakri, i shtihet nen lkurë aty ku e ka
 xânë e i lêhet mbrendë deri t'a thithi helmin
 e të pështojë baktija. Ka gëjasë se kûji i bakrit,
 tue kênë kundrahelm, do të vyej edhe per të
 xânun të gjarpnit, me gjithse e kam ndie vetun
 per të xânun t'urit.

Dylli i bletës.

Bleta si dyllin, si mjalten e mledhë neper
 gjithfarë lulesh e bimësh të lulueme.

Qe shka më kallxoj një ditë një zotní: «U
 gjindshe në detyrë lerg qytetit, mu në Pulaj të
 Velipojës. Kúr një mbrâmë po ndiej të krueme në
 kambë e dhima, jo të forta; këqyri vendin e shof

Fíll në llâxhë 9) djelt po kenkan mbledhë:
 Kuvendojnë djelt e bjesedojnë;
 Sá fort Mûjin qi po m' a prozhmojnë, 10)
 E me fjalë besa po e randojnë.
 Xûni Mûji atëherë me u idhume,
 Por me folë aspak nuk ká guxue.

Qyr shka bâni atëhere po zogu i nânës:
 Fíll kah dielli kênka sjellë,
 Edhe ndimë i paska lypë:

«O ti diell, o dielli i bardhë.
 Q' i kè rá po dynjasë 11) mbarë!
 — Ti pásh kobet, qi ké pá,
 E pásh bjeshkët ku banojnë Zânat;
 E pásh djepet, qi perkundin;
 E pásh të cemtat gurra e kroje,
 Ku në zheg po lahen Orët —
 — Pásh rudinat me bár të njomë,

1) i ngathtë, i ligsthtë. 2) fjalë turq., qi d.m.th. barí, blegtuer
 3) tubanikë ose çobanakë, thirren ata qi kanë grigjë delesh.
 4) livadhet qi janë nder bjeshkë. 5) trojet e blera ku gjinden
 stanet e bjeshkatarrvet. 6) pyllat. 7) me ket emen merret
 vesht «bagtija». 8) kullosa. 9) logu i kuvendit. 10) vjen si
 «me shâ» me perbuzë. 11) botë, shekull, rruzull.

nji pullë sa bula e gishtit në kercyell të kambës,
 rreth e rreth kuq e në mjedis zí. Kujtohem se
 është dala e gjasë, smundje qi në pak kohë të
 këputë jeten. Kahë s' kishe as Doktor afer, as
 bare, më shndriti Zoti me i vûe dyellë blëte.
 Xeva dyllin, e bâna si petë, i a vûna a një pul-
 llë e e lidha, rásh e fjeta. Në nade kur u ço-
 va, pásh se dala e gjasë ishte zhdukë, pulla
 nuk shifej mâ, as të krueme e dhimë nuk ndi-
 eshe mâ.»

Prep një tjetër fakt autentik: kishim një
 sherbtore; tue lá në mbrâmë mbas darke ëntë, së
 ngjatës i hini në bulë të gishtit të madh një az-
 gerr xinku, i a per shkoj gati anë m' a e edhe
 i u thye mbrendë. Ka vonë e iku e shkoj në
 Spital (Shkoder) per me xjerrë. Në Spital i tha-
 ne se duhet me çá bura per me xjerrë azgrrën;
 asaj s' i punoj zemra edhe këthe, njashtu si shkoj.

Xëne pak dyll bletë, na veshme gishtit, e
 lidhme. Në nade kur e zgjidhme, páme se dylli
 kishte thithë e xjerrë gjysen e azgrrës; u duket
 gjysa tjetër qi kishte mbetë endë mbrendë. I
 vume do dyll tjetër e i a hoq edhe gjysen qi
 kishte mbetë.

Shkoder, Shtatuer, 1938.

SIK.

Pásh zabelet me gjeth plot,
E pásh hânen bukureshë,
— Ti një forcë, po çoma muë,
Të mbujë anmiqt sot me i poshtue. »

Qyr çë pau djali afer vedit :
Pau një zânë mâ zí se korbi
Gji tuj i dhanë njajë fmije së vet.

P'aj sá fort Mûji kênka trembë,
Zân'n e zezë kur e ká pá.
E¹²ká pá, kênka largue
Njá tre hapa tuej u zmrápue. 12)
— «Ndal, ti djalë, o djal' i nanës.»
Ká nisë zâna e 'i ká thanë :
«Ciken 13) t' ême ndergo 13) 'i here
E njât të naltën mâje të malit
Me ket shkrep rrxoje per dhé!»

Shkrepi ish sa një biná, 15
Pësquind vetë s' mujshiu me e çue.

Ká qitë Mûji zânës e i ka thanë :
«Po si mundem vetë me e çue,
'I fmí i vogel por qi jam?»
— «Ndergo mue» zâna na i ka thanë :
Ka marrë djali e ka ndergue :
Ka kapë shkrepin me të dy duert,
Por as vendit s' mund e luejti,
Kaq i madh shkrepin qi ish' kânë
— «Eja prap e më ndergo mue»
Ka qitë zâna e i ka thanë.
Të dyten herë Mûji qi e ndergoi,
Shkrepin shpejt e rrotulloi,
Por s' muejti krah me i dhanë.
Të tretën herë kuer e ndergoi,
Shkrepin në dorë se ç' e ka kapun,
E si t' ishte një topuz,
Krah' i dha kah maja e malit
Krah' e bâni pîurra, pîurra. 16

Kuer u thye maja e malit
Janë shndrue pyllat nder shkrepîna,
Shndrroi livadhet në zaje të bardha,
E i trumbilloi ujnât e kjarta,
Tuej trembë peshqit në zgabiquita. 17)

Qe shka i tha tash zâna Mûjit :
— «Ti, o djalë, o djalë i rí,
Të tanë anmiqt, po ke me i shtrúe,
P'aj gjithkund ke me u permendë
E mbas tashit MÛJ» tesh të thrasin.

Çë ka qitë Mûji zânës e i ka thanë :
— «Ti moj zânë, oj zâna e malit,

Pasha sýt e djalit t' and,
Pasha nânen qi më ka dekë,
Per Halilin, vllán e vogel —
— Kuer permendi Mûji Halilin,
Zâna në kamb e po kenka çue
Në cikë të shmaktë doren paska vû,
E i ka mjelë trí cirka tambel,
Me ja çue Halilit në shpí...--
— Pasha diëllin, qi po rrin,
E prendveren qi po del
Pasha barin qi po del,
Kurr moi zânë s' kam me të harrue,
Edhe i jueji due me kênë...
— Atje në bjeshka ku të banoni,
Atje vetë, un due me ardhë.
— Nen heína ku ju të hani,
Nder rudina ku të vallzoni,
E nder kroje ku ju të pini,
Në gjeth e në bár ku ju të pushoni,
Me ju due gjithmonë me kenë.»

Fluturoi zâna e shkoi nder male;
N' ato male ku shoqet vallzojshin :
— «Të lumtë moj zânë, oj zâna e zezë,
Se 'i djalë të rí ç' e ké fejue,
Me 'i bí t' onen me e martue.»

Njatëherë Mûji në vedi paska ardhë :
Se per së dytit djali kishte lé.
E në llâxhe djali prap qi paska rá.
Sa mirë gadi djelt qi po m' i rrinë :
— «Hajt, ti Mujo, delet me na i kthye!

Njatëherë Mûji hiç s' u ka ndigjue.
Tridhet shputa qafës m' i kanë flakrue.

Qyr shka bâni Muji «TËNË I RÍ» :
Njânin sish për kambësh e kapi :
Rrok e vrandull e ka shprehun,
Të tanë me të i çapëdisi; 18)

Dielli dheut i kish' prendue :
Bindej dielli në mbas malit ;
Bindej hânen nalt në qiellë ;
Bind'shin zogit tuej shkue me rá ;
Voese e qiellës kish' nisë me rí ; 19)
Mogu 10) i natës mirë u avit ;
Ferri tokë gjithkund i rá —
— Mûji u bâ s' «ZÂNA E MALIT».

FRANZ LELÇAJ

12) me hîkë, gjithzrapas. 13) cicë-a. 14) ndergue = me
nalt. 15) ndertesë e madhe. 16) grima të vogla.
17) bishë, zgauverr, birucë. 18) me prishë, rrendue,
shperdâ. 19) me rá ka pak, me lagë. 20) fjala «mng» në
kundërshtim me fjalen «agim»: agon drita, muget nata.

BASHKËPUNIM PER FJALORIN SHQYP

F J A L Ë T Ë R R A L L A

Dukagjin

m' u grî si uku me lkurë = m' u kapë keqas me kend. (Uku e grî lkuren e baktis kûr do me i hanger mishin).

me xjerrë per krrabe = me xjerrë me grep, perdhun. p.sh.: i a xorra fjalën per krrabe. *âmët, âmsht* = pa-krypë; thohet per hae pa lezet. Perdoret edhe per nieri kûr s' âsht në terezî, kûr âsht merzitshem.

mé hypë në konop kend = me vjerrë kend.

m' u barue = m' u veshë në bår. p. sh.: mali ka nisë m' u barue.

kikë, a = jela e kalit.

dikûr ka kënë vendi ograjë pa gardh = pàsundim, pa qeverî.

â më kuti me rà borë = ka gëjasë me rà borë.

m' u leshë = me dalë mustakë e mjeker. p.sh.: djali âsht rritë e ka nisë n' u leshë.

me sâinë = me pré, me djegë (akulli) p. sh.: ka kapë ngrîje e madhe e ka sâinë bår e bimë. *dervënd, i* = vend në të pâm. p. sh.: e ka shpîn në dervënd.

me gjigjue = me çilë, m' u njethë (ngjethë). p. sh.: mali ka nisë me gjigjue.

m' u pingalezë mëndja = m' u kapë mëndja tel. p. sh.: i u ka pingalezë mëndja e nuk bân ndryshej.

me varë gojen = me dhânë fjalën (në Kthellë: me dhânë gojë).

klâr, i = tezhë (vegël pune).

me kaptue = me humue. p. sh.: lepri kapton në borë, pse ka kambët e para të shkurtat.

kapt = gropë, mbas. p. sh.: nuk mrrî zâni atjë, psë âsht kapt.

frashî, a = erë shiu, shiroku.

rêsa = krând lisash. p. sh.: mlidhi një palë rêsa per edha.

strujnî, a = braci, hajnî gjashë së vogla.

strujâk, u = brac.

buênë, a = brrakë, prrue i vogël (lat. rivulus); shumë: buênët.

koçek, u = shkrep. p. sh.: e ká ngrehë shpîn në koçek.

un kputi, un mbyti = un kpus, un mbys. p. sh.: un s' un e kputi telin, un s' un e mbyti gjarpnin.

jam kahë shkoj, jam kahë flas = po shkoj, po flas.

currek djathi = mshere, dorcë djathi.

me kaptue = me ikë, pështue; p. sh.: me i kaptue erës (it. ripararsi dal vento).

me reshë = me rà. p. sh.: ká reshë borë malit.

promak, u = vend ku rrxohet uji. p. sh.: promiqet e prronit nuk e lânë peshkun m' u ngjitë termal.

me kormoshitë = me rrzue. p. sh.: shkambi kahë rrxohet kormoshitë landen.

qeremî-a = tjegull.

me bâ beh = m' u kujtue.

me shpotitë = me vue në gaz.

shpotë, a = gaz, qestî.

m' u selitë = m' u harlisë, m' u rritë fort.

flakrim = fluturim, shpejt, vetimë; u çue flakrim e shkoj.

me kukatë = me kjá; qyqja kukatë.

cem, i = lum.

me bâ gjakun = me bâ dam të madh; kan hie baktija në grunë e kan bâ gjakun.

m' u gjethue = m' u veshë në gjeth.

me tuë = me ftue, me thirrë (it. invitare).

pehari i Meshës = Kelshejti.

me i u çpî kuej gjaku = me i u shgrehë gjaku.

gulshim, i = lêmcë (it. singhiozzo).

anamënd, i (Kthellë) = i cikatin.

torbë, a (Kthellë) = straiçë taxhije.

krahoshe (Kthellë) = kmishë burrash.

mangore (Kurbi) = kmishë burrash.

veshze (Kthellë) = karrabisht.

bllore, a (Kurbi) = lku e lande.

tabllore (Kurbi) = (zo) qi ha fnegla neper lande tue kmisë me kjeper.

drezë, a (Kurbi) = dorcë kmishe.

zdap (Kurbi) = shkop.

bormë, a (Kurbi) = pishë e ré.

shpirzë (Bishkaz) = shkrepçë.

me zgrapcue (Kthellë) = me bré (it. rosicare).

me shterpnuë (Shkoder) = me qitë filiza.

perof, i = shkamb humnerë (lat. abissus).

tenec, i = kál shtrigash.

nëmec, i = i pa-gojë.

me rà ftyra në tokë = m' u koritë. p. sh. : më
rá ftyra në tokë prej turpi.

me i a ngrí kuej gjakt e ftyrës = me kuqë,
me turpnue (mortificare) kend.

me gerdhatue = me grrye. p. sh. : buënët kan
gerdhatue malin.

m' u ndersyjie = m' u xânë, m' u matë, m' u
ndeshë sý me sý.

gerrlë, a = gur të zgavrruem prej uji.

hamullí, a = gomen ku siellet uji, gjiri.

gravila = gur qi gati perpiqen bashkë e per
nen ta kalon uji.

rreka = vâthë dhísh. p. sh. : edh, dhí me rreka.

blé, i = ashke e pashkoqun prej drûje së çame.

klyzhzë, a = çëjzë thoni.

jam paqéf ethesh = jam paqef prej ethesh.

m' u çernutë = m' u shêmë. p. sh. : rruga e
ré është çernutë pak prej shínash.

shkojnë drûetë si fiku shnjínës = digjen shpejt.

me ndê petkat = me hapë petkat m' u terë.

torbë, a (Zadrimë) = germ. rryksak - it. zaino.
p.sh. : ushtarët i varin vetë torbat në shpinë.

kurrní (Bregu i Bunës) = gjiri uji.

bordollinë (Bregu i Bunës) = gjiri i ujit.

plëngë (Bregu i Bunës) = bahe (it. fionda).

Mirditë.

me kcyë koder më kumull = me këcyë koder
më koder, koder mbas bregu.

m' u perhie = m' u bâ marak, vesvëse, nakel.
p. sh. : dishka i është perhie kalit e s' e ka-
lon shtegun.

kathedër, a = lat. lectus matrimonialis.

njani tek është gjurma, tjetri tek është uku =
kur dy vetë flasin pa u marrë vesht, në ku-
ndershtim me shoqishoqin.

me i dalë zot kuej me shpinë per tokë = me
i dalë zot rrugë e pa rrugë, si pat të drejtë
si s' pat.

vorr i pa-grykë = arkë e ndryeme, nieri të
cillit nuk mund i xieren fjalë, qi mban
msheftsín.

vercáll = drekë, mort.

sý, u = syni.

drekë, a = ushqimi, haeja e mjesditës.

netull, a = shisë.

cermë, a = meze. p. sh. : cerma e rakisë, e
burnisë, e vojtit etj.

spathok, u = zhele, errule. p. sh. : veshet me
spathokë, pse është i vorfen.

cucë = vajzë.

tethë = tekëndej. p. sh. : eja tethë.

tetjë = tekandej. p. sh. : shko tetjë.

ndorejete, a = amanet (Imzot Koleci më një
dorëshkrim).

me vom = me vojte.

s' kém krah as pajë = s' kém hater kund.

gjeshkë, a = dushk, gjeth i râm per tokë.

me herrë = me dlië barin. p. sh. : me herrë
vllâjt, rasatet.

tair, i = qêth (buke).

punil, i = filiz.

mje = deri. p. sh. : me shkue mje në maje të
malit.

nark, u = kusht, tobe. p. sh. : me lidhë nark
lojen me pare.

me bubrrue = me rmue (it. stuzzicare). p. sh. :
mos e bubrrò ina kete punë.

me luej = me luejtë.

cullë = fmij. Zakonisht perdoret në shumës.

âgjë, a = terfojë Spâje.

urrë, a = pjesa e bardhë e trupit të lândës.

si e bani e maní = si bani gjet.

hoje, a (shumë : hojet) = fashuell. p. sh. : sivjet
bletët i kan hojet e thata.

zogjorí, a = bishë me zogj mbrapa (tubë).

kercûnë, a = cung me rrâjë.

baskan = lshue, berrabá, haljer, pa-zot. p. sh. :
është bâ vendiaskan.

krâjë' a = hile, pa-rrugë. p. sh. : nuk mundo-
hem me i bâ kuej krâjë.

me reshtë = me sjellë. p. sh. : lasi në mue e
s' e reshti kryet aspak kâhe un. i a reshti
Zoti menden

tytë = shprazë. p. sh. : qillog koburja tytë
e s' mund qiti.

m' u knellë = m' u ndezë, me marrë zjerm.
p. sh. : rá gaca në grazhd e u knellë shpija.

m' u shpuzite = m' u hapë, m' u shkri. p. sh. :
a shpuzet zjermi

shkullorë, a = neur me grremçë në maje qi
vijë me perpuhë zjermín.

kore, a = mozhë. p. sh. : shoqi i im është një
kore me mue.

(vijn)

SIK

ÇASHTË GJUHËSORE

Gabime per t' u ndreqë

Tash do kohë e tekndej shumkush, me qellimin shum të lavdueshem qì me xëvendsue fjalën e huej me fjalë sdqype, në kambë të fjalës turqishte *çift* (italisht: *coppia*) është tue perdorë fjalën shqype *palë* – *pala*, edhë kështu shum herë jemi tue pà neper fletore frasa si këto: *pala e ré*, *pala mbretnore*, etj.

Por shka se këjo fjalë shqype është tue u perdorë pà veti, mbassi kà krejt një kuptim tjetër ë jo atë qì duen me i dhanë në rasen e naltpermëndun.

Palë pala kà veshtrimin e italishtes *piega* (gjermanisht *Falte*) edhë kështu thomi: *pala e petkut, me bâ teshat palë, me palisë*, etj.

Per me diftue idën e dy sendeve së bashkut të të uajtit lloj na kemi në gjuhë t' onë êmnin: *pàrë* — *pàra*, edhë kështu thomi: *nji pàrë dorëca, nji pàrë pekta, nji pàrë thasë* etj. Nuk do të jemi larg prej së vertetes në thaçim se këjo fjalë rrjedh prej një ethymit hindo – europjanë, mbassi per me shfaqë po njat idé edhë latinisht thohet: *par* – *paris*, italisht: *il paio*, frangisht: *la paire*, gjermanisht: *das Paar* sllavisht: *par*, norvegjisht: *paar*, anglisht: *the pair* etj., edhe këjo fjalë perdoret si per sende është per persona, sikur p.sh. frangisht: *les deux font la paire*, gjermanisht: *das Ehepaar*, *das junge Paar*, etj. etj.

Njimënd në gjuhë shqype kemi edhë fjalën *pàlë*, *pàla* (të vëhet oroe ndryshimi i *a-s* qì këtù kà kumbim të gjatë e në tjetren të pergjystë), por këjo nuk kà kuptimin e fjalës *pàrë*, por atë: *ànë*, *partí*, e prandej thomi: *dý pàlët u paraqiten në gjyggjë, me pelqim të dy pàlëve*, etj. Të rrjedhun prej kësajë fjale kemi edhë frasen: *nji pàlë*, qì kà kuptimin e italishtes: *certuni*, (gjermanisht: *einige, manche*) e qì perdoret vetmas asë e lidhun me êmna, sikur: *nji pàlë burra, nji pàlë njerz* etj.

Nga sà u tha syfri shifet kuartë se është gabim i madh me thanë p.sh.: *pala e të martuemve të rí*, *nji palë elegante, pala mbretnore*, etj., por duhet me thanë e me shkruë: *pàra e të martuemve, pàra mbretnore, nji pàrë e ré*, etj. etj.

LUL SHKURTI

Nji poetë.

Asht nji nieri si të tjerët.

Në të folun është i mbatun. Kúr flet zànin e ka ritmuer si poezija e të lidhë perhërë me nji simpatí të kthellë. Fjala e tí rrshet. Rrshet sikúr pënda në leter të bardhë.

I madhi m'a çilë zëmren në bisedë e shpesh herë langu i ndritshem i sýnit dridhet sikúr gjethi prej shiut.

Zëmra e tí është herë trishte si shkretija, herë e kthillë si qiella; ajo është si lentë qì i a smadhon të verteten.

Une i a mora atë dorë me të cillën shkruen nder vargje të rrahunat e zëmres. Mâ fort të trishtojnë dy vargje shkruë prej tí, se sà fatkeqsija e botës, Fuqija e asajë dorë shtohet me gjith se atí vjetët i a kanë zbardhue pak flokët: është i shtyem në mot.

Por nuk e shtypë merzija, pse boten e kundron gjithmonë me sý të rí. Aj ka gjithçka e shpesh mbyllë dritoren mos të hijë ajri i botës.

Nder vargjet e tija mbyllet orixonti. Çilet pakufini, vetem prej fuqís s' artit. Asht i lidhun me të sikúr pëma me tokë. Ky e nalton, atje ku botës nuk i shifen veçse naltsít, ku s' ndihet zhurmë. Atje qindron. Qindron sikúr hylli në hapsinen e pakufi.

SHKABA

Cirka së vertete

Pázotsija m' u permirësue është e vetmja smundje morale.

MILERSON

Me dashtë anmiqt është e vetmja rrugë qì mos të mbesë mâ kurrnj anmik labí tokë.

PAPINI

Njaj nieri është pernijnend i madh në të cillin virtyti e qindresa janë baras me fuqín e mendes.

MAZZINI

Dija është e dobísome, virtyti është i nevojshem.

CORSETTO

Bukurija është lulja, por virtyti është fryti i jetës.

GIUSTINIANI

Libra qi i u derguene „Cirkës“

10 VJET MBRETNI — 1928-1938.

Në rasen e krëmtimit të 10-vjetorit të Mbretnis u botue këjo veper e cilla, si per të shtrim e këthellësi gjithashtu per kujdesin e hartin me të cillen është punue, meriton pernjimënd titullin e madhnuëshme e monumentale. Asht një kuader i madh, i gjall edhe i plotë, i pajisun me pasuni të stermadhe ngjyrash, i mbështetun mbi dokumentime të plota, t' atij realitetit të madh e historik qi është sod Mbretnija Shqyp-tare në botë. Tregon më parë se si leu, se si u ver-tetue ky vegim shekulluer, qi per nji-zet e sá brezní shqyp-tarësh nuk kje veçse një anderr e bukur e di-shrueme edhe e lakmueme, por gjithmonë e largtët, madjë e humbun shprese: me pasë persri një Mbret shqyp-tár, një dinastí kombëtare n' atdhén e lír e të shkputun verigash. Pershkruhen mandej ka një ka një të gjitha perparimet e bame, mundimet e pengimet e shkapercyeme, veprat e realizueme mbrënda kësaj kohe dhetëvjeçare qi nuk është veçsë një thermi kohet kúr të merret para sýsh se me fillue është më vshti-rë se me vijue, me krijue është më e randsishme se me ndjekë rrugen n' udhen e nisun. Perparime e ve-pra të cillat né qi i kemi pá e i kemi jetue ditë per ditë ndoshta nuk na bijné në sy e s' na duken aq të mdhaja, por qi, atij qi i krahason me gjendjen në të cillen u gjindte Shqypnija perpara ktyne 10 vjetëve, i dalin në driten e në veshtrimin e plotë të një vepres vigane. Shifet prej këtyne fletëve ndertimi i një me-kanizmit shtetnuer qi prej asgjájet asë vetem prej një embrionit erdh tuj u shvillue deri në hapsin e perparimit të soçem; shifet pozita e fòrt nderkombë-tare e Shqypnis së soçme kundrejt asajë teper së ligsh-tes kù u gjindte më parë se të proklamohet Mbretnija, shifen të grumbullueme veprat botore qi u kryene, punimi intensiv e nder dega të shumta e qi per ditë vjen tuj dhanë frytet e veta në lamen e ekonomis, shifet permirësimi i gjendjes financjare sá qi perpara as nuk mujtë m' u mendue aspak, shifet se si legjislacioni i ynë u shli-ruet prej shpirtit e prej efekteve turko-asiatike, tuj adoptue legjislacionin pre-ndimaer, shifen hapat vigaj qi bani arsimi kombëtar kundra analfabetizmit. Shifet shkalla e effciences në të cillen ndodhet Ushtria e Gjindarmerija të cillat, mjesá i forcojnë trupin e i vllaznojnë shqyp-tarët ndermjet vëdit, ruejn kufit e sigurojnë qetsín e mbre-ndëshme qi është një ndër e lavdi e regjimit t' onë; shifen komunikacionet e denduna, e ato perherë e më të shpeshta e të rregullta të postave, telegrafave e telefonavet.

Për nuk është vetem veprimi i aparatit admi-nistratuer qi del në dritë; dokumentimit të perpari-mit kulturuer i është lshue një vënd i gjanë. Organi-zimi shndetsuer e persosunija e instituteve më të para mjeksore të vendit t' onë, levizja sportive, harti e

artizanati, veprimtaria në lamen turistike, shfaqjet e pasuna të shtypit kombëtar, e më në fund reformat shoqnore, reforma të një randësi-je kryekreje e larg-vepruese, kaq sa nuk kanë mujtë me u zbatue as nder shum shtete tjera të Ballkanit, gjëjnë këtë pershkri-min më të plotë e të vñemit në dukë me një mjesh-tri rrallë herë të mbërrijshme.

Por është e pámundun qi të pershkruhet nder këto pak rreshta një veper kaq e madhe, kaq e per-kryeme, kaq bukur e stilizueme; vetem aj qi të kët fatin m'e pasë në dorë mundet m'e shijue mjaftsisht e me e prekë me dorë randësin e landës qi ajo per-mban. Prandej tuj perfundue urojmë qi këjo veper të gjëjnë një perhapje sá më të gjanë nder të gjith shqyp-tarët mbrënda e jashta Atëdheut: ká me kënë një nzitje per me e dashtë me hov të ri ket Shqyp-nin t' onë të prime prej Mbretit t' onë qi ket drejtim të madh e deçiziv i ká dhanë historis shqyp-tare.

Libri është veper e shkelqyeshme e Dr. Zoi Xoxës, Drejtuer i fletores „Drita“, i ndihmuem prej bashkë-punëtorit të vet të vlerët Z. Dr. Stefan Shundit, të cillët per këtë meritojnë lavdin e falënderjen e të gjith atëdhëtarëve.

Të paraqitunit tipografik është sá s' ká ku ve më i persosun: leter luksi, shtyp i kjartë e i rreshtuem mbas hartit modern, format i sgjedhun mirë, të lidhun të fòrt e me germa titulli të skalituna n' ár, e sidomos bukurí e begati e jashtzakonshme *cliché-hash* të ri-prodhuem me kjartësi të madhe, kaq sá nuk të bá-het me besue se ky punim të jët ideue e ekzekutue prej shqyp-tarësh.

QENDRA E KRYQIT TË KUQ SHQIPTAR. NJI PERMLEDHJE E HISTORIS SË KRYQIT TË KUQ SHQIPTAR ME RASTIN E X VJETORIT TË SHPALLJES SË MONARKIS. - Tiranë Shtyp-shkroja „Shkodra“.

Asht një permbledhje synthetike e historis, e strukturës dhe e veprimeve qi kryen ky institut bá-mirës i cilli mjerisht na duket se njëfjet fort pak prej shqyp-tarëve, asë njëfjet më fort vetem prej loteris muejore qi xieret në doli të tij e qi prej tij merr émnin. Botimi është i kryem më s' mirit e perveq se per landen qi permian, interesin edhe per progra-min qi instituti paska në mend me shvillue në t' ar-dhshmen e ardhme; si kurrë spjegohet në kaptinen e fundit.

ANGELO OLGENA — PATRIA (I racconti del popolo) Firenze, Felice Le Monnier 1938 XVII. V. KHACKA — SI TË FLASIM DHE SI TË SHK-RUAJME. — Botim Librarija Stefan Tati & Vila. — Durrës. — Shtypshkroja „Gutenberg“ — Tiranë — Qmimi fr. 0.80.

Asht një liber qi don me kënë si pris nder ma-rredhame shoqnore në të folun e në e në të shkruem,

SHTYLLA E LEXUESAVE

Të dâmit e postës

Në gjytetin t' onë, tash në dimën, shofim se posta nuk mbërrin m'u dâ në mbrame veçsë në rrugen kryesore; nder rruga a lagje tjera nuk dahet veçsë n' e nade posta e ditës perpara. Këjo gjâ shkaktôn qî per një marredhanie epistolare me kryegjytet duhen trî dit, kur madjë nuk duhen katër, pse kam ndi qî edhe atjë ka'i herë posta e Shkodrës nuk dahet të tanë per një mbrame. Dikush thotë se postperdâsat, kûr bâhen teper vonë, mbasi m' e

edhë mbas këtij kriteri âsht i dâm në dy pjesë: e para: Si të flasim në jeten t' onë private dhe në shoqëri, dhe e dyta: Si të shkruajmë, e cilla âsht e mbushun plotsisht me shembuj letrash per çë do rasë.

Mbas mëndimit t' onë âsht shumë mâ e dobishme pjesa e parë, qî don me këne si një galateo të folunit, se sâ pjesa e dytë, mbasi të shkruemit mbas skemave të caktuem âsht një gjâ e shekullit të kaluem, e po t' i perdorte sod kush këta llojë skemash, do t' i ndodhte sikur atij, qî kallxohet në një anekdot, i cilli kishte shkruar një leter mbas shembullit të një kësi librash, por i drejtuemi ja këthej: Mora letren t' ande, siell fleten e librit e aty ké me gjetë pergjegjen!

P. FULVIO CORDIGNANO S.J. DIZIONARIO ITALIANO-ALBANESE. - Shkoder Shtypshkroja e Zojës së Paperlyeme, 1938 — Çmimi fr. ari 12.—

I pâlodhshmi At Cordignano, i cilli aq shumë meritime kâ në lamen e albanologjis, mbas fjalorit shqyp-italisht qî pat botue në vjetin 1934 me ânë të shpîs „Hoepli“ të Milanit, botoi tashti edhe ketë fjaluer italisht-shqyp, nevoja e të cillit âsht këne shumë e ndime, mbasi mbas fjalorit të Buseti-t me 1911, e qî kâ herë nuk gjindet mâ, me shka dijmë na, kurrnji i tillë nuk âsht botue q' atëherë e sod.

Vepra, qî âsht e paraprime prej 129 faqesh shenjimesh së shkurta gramatike shqype e italishte, permban 757 faqe dy shtyllash, e mbassi çë do faqe kâ mesatarisht afer 40 fjalësh, gjith vepra permban një 30.000 fjalë, perveç një frazeologjis mjaft të pasun.

Kanë dhanë ndihmen e vet në ket veper edhe 18 bashkëpunorë, të gjith Shqyptarë, nder të cillët janë edhe disa emna të njoftun per auktoritet e kompetencë në lamen e gjuhësis.

Auktori në parathanen e shkurtë të librit thotë se në një rasë t' aferme do t' i bâjë të njoftuna arsyet edhe kriteret e punimit të tij, prandej edhe na rezervohemi t' a lëmë per atëherë një reçensim të shkoqitun e mâ të plotë, sikursë e meriton këjo veper randësiplote.

dâ të gjith posten nuk mbërrinë e m' e lanë në zyre nuk kanë se si pse n' at kohë âsht mbyllë, e mârriin çâten në shpî, me rrezik të madh qî posta, mshehsija e së cillës âsht e garantueme prej Statutit Themeltâr të Mbretnis, të bijnë nder duer të pâduhuna.

Nuk duem të bâjmë ndonji ankim të madh kundra postperdâsave; edhë atâ janë njerz e jo makina, e sakt qî nuk mund të kerkohet prej tyne qî per shembull me dorëzue një leter a një gazetë në skâj të gjytetit të humbin dy orë, një me shkue e një me këthe, neper baltë e neper terr.

Por nuk mund të rrijmë pá e kalue neper mend pse administrata nuk u ep biçikleta postperdâsave të gjyteteve mâ të para a mâ të hapta të Mbretnis Sâ biçikleta kishin m' u dashtë për të gjith Shqyqnî? S' besoj se një gjâ e tillë kishta m' e randue njaq buxhetin shtetnuer, kû një fond i pershtatun per ket qellim kishte me mujtë lehtësisht me u gjetë ndermjet të të tjerve mâ të mdhaja.

Shpejtsija e komunikatave postare âsht një element gjytetnimi; nder gjytete të mdhaja t' Europës posta dahet kater herë në ditë. A thue kerkojmë teper qî nder né të dahet mos tjetër një herë në ditë? Sakt qî âsht teper pak një gjysë heret, sikurse po dahet nder né, gjysa sod e gjysa neser.

Por edhë populli duhet edukue (me ânë të shtypit) me ja lehtësue barren postperdâsave. Kështû âsht mirë qî çë do derë oborri të két arken e postës pastafat, e postperdâsat mos të bjerrin një kohë të çmueshme tuj pritë qî t' u çilet dera, asë të ngushtohen me i hjedhë letrat per plasat në mshtir t' erës e të llomit e të skillopit.

Un kujtoj qî vetem me pak kujdes mâ teper prej ânes s' administratës, ashtû të popullit (pâ kjâ një fmî nuk i eja mâ gjî) shumë sende të vogla qî çalojnë kishin me mujtë m' u ndreqë.

Njëni

MARRIM E BOTOJMË:

Nji lutje Institutit Antimalarik...

Pa dyshim organet e institutit antimalarik do të kenë hetue së shpejti lagjen Terrëza (Draçin) të qytetit t' onë, në një livadhi nodbet një kënetë që me pak shpenzim këjo kishte muejt m' u thâ, si afton qetë të çilen disa kanale të vogjël për me kallus ujrat me mënyrë që të zhduken prej shpërkthosat e mushkonjat që s' të lënë të vritë.

Shpresojmë se shenimet t' ona, kanë me gjetë pelqim e zbatim të shpejtë.

SHKODRANI.

Per me largue të keq

Ç' restaurant!

— Po çfarë restauranti është ky?... S' ka as voe, as peshk, as bukë... M' a ëp pallton se po due me ikë.

— As ajo s' është zotni.

Ndermjet t' jatit e të birit.

— Po pse e ke marrë diftesen në këtë mëndyrë? A e din se të qes jashtë?...

— Edhe i thashë prë mësuesit mos m' a ep me nota të kqija, se tesh më bertet baba...

Zy-la

Në një fushë jashta Tiranet ndeshen gati për ditë dy zotni. Nuk njifen. Mbas sa kohet njani i avitet tjetrit e me njerzi e pvetë:

— Më falni, jn shetitni gjithmonë vetem? Tjetri. — Po, më ka anda fort me shetitë vetem! I pari. — Edhe për mue s' ka më ande se me shetitë vetem!

Tjetri. — Këqyr se ç' kombinacion! Na kenkemi një mendimit! Atëherë mbas sodit mund t' i bëmë shetitinat së bashku.

Qe se çka mendon pergjithsisht tue folë, biri për baben e vet:

Një fëmijë dhet vjetsh është i bindun se i ati din shumë punë të bukra; pesëmdhet vjetsh mendon se din gati sá i ati. Djalë njizet vjetsh është i sigurtë se ka edhe një herë aq njoftime se ka i ati; tridhetë vjetsh mëndon që i ati kishte me mujtë me marrë prej tij këshille; katerdhet vjetsh që i ati din pak më tepër se ai; pesdhet vjetsh fillon me ndjekë këshillet e t'et; gjashtdhetë vjetsh mandej, d.m.th atëherë kúr plaku ka deké, i është mbushë mendja që i shuemi babë ka kenë nieri më i matuni e më i dijshti i kësajë botë.

— Është e vertetë prë çka po thotë bota, se i ke thye relacionet me të fejuemin t'and? Pvetë një ilaká zojushen moderne.

— Po e kam prishë fejesen, pse kam pá se ndisinat e mija për të kanë ndrrue.

Do t' i kesh këthye edhe dhantinat që pa dá të ká bā.

— Jo, pse ndisinat për dhantina nuk kanë ndrrue.

Hanë mjalte:

Ajo. — Më difto të drejten, more shpirtë, a mendon gjith ditën për mue?

Ai. — Po, moi zemër, por tesh që ká fillue m'u sgjatue dita, ká me kënë vshtirë me vijue kështu.

— Në shpí t' onë na jemi dhet vllazen e secilli ká një moter. Në mujsh me e dijt se sá jemi të gjith.

— Njizet?

— Jo, njimdhete. Dhetë shto vllazen një moter të vetme për të gjith.

Bisedë filozofike:

Optimisti: — Shiu bjen njësi si mbi të drejtin si mbi të padrejtin.

Pesimisti: — E vertetë, por nieri i padrejtë gadi gjithmonë është i mprojtun me mbrelë të drejtit.

Një dënuem për deké po percillej prej një grupit xhandarësh, në sá po bite një shí i madh me shtergatë, për ekzekutim.

— Këjo është një barbarizem, — thotë i dënuemi — me më qitë jashtë me ket mot!

— Për né është edhe më keq — i a bân një xhandarë — ti bare nuk po këmen, por na do të këthejmë edhe me ket mot!

Gjy gjëttari:

— Po pse e ke bërë ket vjedhë, ti që nuk ke pasë kënë ndi për keso rrahsh?

I pandehuni. — Që të bëjnë policija një përkuizim n'odë t'me për me më gjete pullen e këmishës që në kështetë tash një i javë.

Kryezytari (që vizitue një nepunës të vetin të shetit). — Po t' a tham, ashtu ndermjet nesh. Kam mendue përherë se shtihesh për mos me ardhë në zyrë. Por tash me qefë po shof se kënke shmuert për njëjend.

Pronár: GJON UJKA

Drejtuer pergjegjës: CUK SIMONI

Shpirtja Botuese «CIRKA»

Drejtuar «CIRKA» Shkoder

= SHTYPUN NË SHTYPSHKROJEN «ORA E SHKODRËS» — SHKODËR =

Në tualetin e përditëshëm të një
femme qi don të mbetet
gjithmonë e freskët dhe e ré,

SAPUNI

VENUS

është i pazavendueshëm.

BIBLIOTEKA PUBLIKE
"MARIN BARLETI"
SHKODER (2018)

(te L. Prok Shkodër)

Fabrikë Sapunit e Parfumit

VLLAZEN HOTI

SHKODER

Me instalimin e makinerive moderne, Fabrika e jonë, ka nderin me i bëmë të njoftun të ndershmit publik dhe sidomos klientave të vet se, mbas shum mundimesh dhe eksperimentesh, ka muejtë me çpikë një

tip sapuni, për toalet, nën emnin **"LANOLIN,"** që, për kah materiali e punimi, është në gjendje me konkurue jo vetëm sapunet e vendit t' onë — të atyne tipeve që pretendohet të kenë marrë famë: — por edhe ata të firmave të jashtme më me randsi.

Ky lloj sapuni, i punuem mirë, me një mjeshtri të posaçme edhe të pa imitushme, ka për cilsí tue jruajtë përherë eren e

kandshme, me mbajtë fytyren butë dhe me i dhënë lëkurës një shkelqim të përkryer.

Jemi më tepër se të sigurë se një provim nga ana e publikut, ka me lanë kënaqsinë më të madhe dhe ka me na sigurue klientat të pa masë.

SHITET KUDO I LËR COPA

BIBLIOTEKA PUBLIKE
"MARIN BARLETTI"
SHKODER (2018)